

Der Genitiv(Wesfall)

Daha önceki dersimizde Türkçe ismin hallerini açıklamıştık ve Akkusativ konusuna değinmiştik. Bu dersimizde Genitiv konusuna değineceğiz. Genitiv denildiğinde aklınıza aitlik durumu gelsin. Türkçede aitlik durumuna ismin **-in** hali diyorduk, buna Almancada Genitiv deniyor. Genitiv kimin sorusuna cevap verir. Genitiv Almancada konuşma dilinden daha çok yazma dilinde görülür. Günlük konuşulan Almancada çoğunlukla genitiv yerine **von** kullanılır ör: **Das Auto von meinem Bruder.** (Erkek kardeşimin arabası.) Yazma dilinde bir isim Genitiv durumda maskulin ve neutral ise **des/eines** şeklini ya da feminin ve plural ise **der/einer** şeklini alır. Genitiv'in sadece iki tane şekli(*des* ya da *der*) olduğu için bu ikisini öğrenmeniz yeterlidir. Ancak maskulin ve neutral durumda isimlere ayrıca bir **-es** ya da **-s** takısı eklenir. Aşağıdaki örnekleri inceleyiniz.

das Auto meines Bruders

erkek kardeşim**in** arabası

die Bluse des Mädchens

kız çocuğunun bluzu

der Titel des Filmes (Films)

filmin adı

Genitiv durumda feminin ve plural isimler bir ek almaz. Feminin Genitiv (der/einer) feminin Dativ ile benzerlik gösterir.

- Ich gebe eine rote Rose **der** netten Frau.(Hoş kadına kırmızı bir gül veriyorum.)
- Die Brieftasche **der** netten Frau ist gestohlen.(Hoş kadın**ın** cüzdanı çalıandı.)

Birinci cümlede “**der**” dativ durumda iken ikinci cümlede genitiv durumda kullanılmıştır. Burdan sonuçla artikeli *die* olan tekil isimlerin dativ ve genitiv yapılışı aynıdır diyebiliriz. Dersimizin konusu değil artı sonraki dersimizde ele alacağız ama yine de hatırlatmak istiyorum çoğul feminin Dativ yapıda isimler eğer zaten **-(e)n** ile bitmiyorsa ilaveten **-en** ya da **-e** takısı alır ve **die** artikeli **der** değil **den** şeklini alır. Ör: **-den** schön**en** Frauen(*güzel kadınlara*); **den** ander**en** Leuten(*diğer insanlara*)Şimdilik buna takılmayıp akılda tutmanız yeterli, zaten sonraki dersimizde buna ayrıca değineceğiz.

Örnekler:

bestimmte Artikel(belirli)				
Fall (durum)	Mask.	Neu.	Fem.	Plur.
Nom	der	das	die	die
Gen	des (-es/s)*		der	
unbestimmter Artikel (bir)				
Nom	ein	ein	eine	keine

Gen	eines (-es/s)*	(k)einer
* Not: Bazı eril isimler nominativ hariç genitiv ve diğer durumlarda ilaveten bir -en ya da -e takısı alır.		
Sıfat ekleri: Genitiv durumda sıfatlar hemen hemen her zaman -en takısı alır. z.B. <i>des neuen Autos, der hohen Kosten</i>		

Almanca Genitiv durum için kullanılan kelime **der Wesfall**, ve soru kelimesi **wessen** (*kimin*) **Wessen Buch hast du?** (*kimin kitabı var sende?*)

Şehirlerin, isimlerin ya da ülkelerin iyelik eki:

Almanca aitlik durumunu şehirler, isimler ya da ülkeler için belirtmek istersek bu isimlere üst tırnak işareti (‘) olmadan sadece **s** ekleriz. **Karls Haus, Marias Buch, die Geschichte Deutschlands**. Malesef birçok alman konuşmacı bunu İngilizcedeki gibi kullanma taraftarı ör: **Karl’s Haus**. Ama bu kullanımın hala Almanca standartlarına uymadığı düşünülüyor.

Genitiv ifadeler

Genitiv bazı deyimsel ifadelerde kullanılır.

Ende der Woche gehen wir.

Haftan**ın** sonunda gidiyoruz.

Ich muss das Anfang des Monats bezahlen.

Bunu ay**ın** başında ödemek zorundayım.

Özel Durumlar

Şimdi Genitiv ile alakalı özel durumlara değinelim. Maskulin ve neutral isimlerin Genitiv yapılışı kolayca tahmin edilebilir. Bu isimlere **-es** ya da **-s** takısı ekleyerek Genitiv yapabiliriz. Sonu **s, ss, ß, sch, z** ya da **tz** ile biten nerdeyse bütün isimler Genitiv’de **-es** veya **-s** takısı alır. Ancak bazı isimlerin Genitiv’de alışılmışın dışında bir kullanımı vardır. Bunların birçoğu Genitiv’de **-es** veya **-s** yerine **-n** takısı alan maskulin isimlerdir. Bu gruptakilerin çoğu(ama hepsi değil) dativ ve akkusativ durumda **-n** ya da **-en** alan zayıf isimlerdir, artı bazı neutral isimler. İşte bir kaç örnek:

der Architekt - des Architekten (mimar)

der Bauer - des Bauern (çiftçi, köylü)

der Friede(n) - des Friedens (barış, sükunet)

der Gedanke - des Gedankens (düşünce, fikir)

der Herr - des Herrn (beyefendi, bey)

das Herz - des Herzens (kalp)

der Klerus - des Klerus (rahip)

der Mensch - des Menschen (kişi, insan)

der Nachbar - des Nachbarn (komşu)

der Name - des Namens (isim)

Sıfatlar tüm durumlarda ve çoğulda Genitiv çekim yaparken **-en** takısı alır demiştik, hatta sıfatlar belirli ya da belirsiz artikellerle bile Genitiv çekim yapılırken **-en** takısı alır, artı *dieser* kelimesiyle dahi.

des rot**en** Autos
meiner teuer**en** Karten
dieses neu**en** Theaters

Ama bunun da istisnaları var bazı renklerde ve şehir isimlerinde bu –**en** takısı düşer.
– **der Frankfurter Börse.** (*Frankfurt menkul kıymetler borsası.*)

Genitiv sıfat çekimindeki –**en** takısı dativ sıfat çekimindekiyle aynıdır. Hatta bu Genitiv ifadelerde artikelsiz bile uygulanır: **scheweren Herzens.** (*bin bir güçlkle.*)

Şimdi bazı neutral ve maskulin isimler için genitiv durumda görülen, normalin dışında kalan ilave istisnalara göz atmaya devam edelim:

Genitiv ek almayanlar

Aşağıdaki isimlerde genitiv ek düşer:

- Birçok yabancı kelimeler - *des Atlas, des Euro* (ayrıca *des Euros*), *die Werke des Barock*
- Birçok yabancı coğrafi isimler - *des High Point, die Berge des Himalaja* (ya da *des Himalajas*)
- Haftanın günleri, aylar - *des Montag, des Mai* (ayrıca *des Maies/Maien*), *des Januar*
- Unvan isimleri (ek sadece ünvanıdadır) - *des Professors Schmidt, des amerikanischen Architekten Daniel Libeskind, des Herrn Maier* ancak... *des Doktor (Dr.) Müller* ("Dr." ismin bir parçası olarak kabul edilir.)

Kalıplaşmış Genitiv İfadeler

Genitiv Almancada bazı deyimisel ve kalıplaşmış ifadelerde kullanılır. Bu durum uzun uzun cümle yazmaktan kaçınmanın sonucu olarak ortaya çıkar.

- *eines Tages* – bir gün
- *eines Nachts* – bir gece (dikkat düzensiz genitiv form)
- *eines kalten Winters* - soğuk bir kış günü
- *erster Klasse fahren* – birinci sınıf yolculuk için
- *letzten Endes* – en sonunda (her şey söylenip her şey yapıldığında)
- *meines Wissens* – bildiğim kadarıyla, bildiğime göre
- *meines Erachtens* – bence/kanaatimce

“eines Tages” geride bıraktığım ya da ileriki günlerin birinde demektir. Yaşanılan ya da yaşanılacak günün tarihi tam belli olmadığı durumlarda kullanılabilir. Öyleyse bunu hem gelecek hem de geçmiş zaman için kullanabiliriz. Diğer genitiv kalıplar da benzer sebeplerden ötürü ortaya çıkmıştır.

Genitiv yerine çoğu kez **von** kullanılır:

- Tekrarlamaktan kaçınmak için: *der Schlüssel von der Tür des Hauses*

- Garip söylemlerden kaçınmak için: *das Auto von Fritz* (eski moda kullanım *des Fritzchens* ya da *Fritz' Auto*)
- Almanca konuşma dilinde: *der Bruder von Hans, vom Wagen* (eğer kastedilen açık ve belli ise)

Aşağıdaki gibi durumlarda genitiv yerine **von**'lu bir ifade kullanılmalıdır:

- zamirlerle: **jeder von uns** (*hepimiz*), **ein Onkel von ihr** (*bir amcanız*)
- artikelsiz bir tekil isim ya da düşmüş bir sıfat varsa: **ein Geruch von Benzin** (*benzin kokusu*), **die Mutter von vier Kindern**. (*dört çocuklu anne*)
- *viel* ya da *wenig* kelimelerinden sonra: *viel von dem guten Bier* (*iyi biraların çoğu*)

Yukarda da bahsettiğimiz gibi almanca günlük konuşmalarda dativ genitiv'in yerini alıyor gibi görünüyor. Ama Almancada genitiv hala dilbilgisinin sıkıntılı bir bölümü **durumunda**. Eğer Genitiv'i yeterince anlamadığınızı düşünüyor ve bu yüzden üzülüyorsanız kendinizi boşu boşuna geriyorsunuz zira yeni doğan bir alman bile en son Genitiv'i öğreniyor. Zaten gramer dizilimine baktığınızda Genitiv'in en son sırada olduğunu görürsünüz. Bu durumların Almanca sıralaması nominativ , akkusativ, dativ ve en son genitiv şeklindedir. Umarım burada anlattıklarım **die Sprache der großen Dichter**. (*büyük şairlerin dili*)'ni anlamana ve bu dilin uzmanı olmana yardımcı olur.

Almanca Video Dersler